

ИЛЯ ИЛФ, ЕВГЕНИЙ ПЕТРОВ И ОТНОВО АХНА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Превод от руски: Лиляна Минкова, Миряна Башева, 1979

chitanka.info

Междувременно Едисон се залови за някакви непонятни манипулации. Той покри барабана с тънък прозрачен лист и взе да върти ръчката, като същевременно произнасяше безсмъртното стихотворение:

*Мери си имаше малка овчица,
малка овчица си имаше Мери.*

След това той върна цилиндъра в изходното му положение, свали листа, замени го с друг и отново завъртя ръчката в първоначалното направление. И изведнъж не високо, но отчетливо се чу гласът на Едисон, който разказваше достопамятното приключение на Мери и овчицата.

Тъй се появи на бял свят новороденият грамофон — като бърбореше съответни за възрастта си детски стихчета. Това се случи в 1877 година.

Оттогава грамофонът порасна, възмъжа до неимоверна степен, доста се поизноси от блуден живот и в 1931 г., напълно забравил за малката невинна Мери, предава речитативното бърборене на джазов квартет:

*Как не те е срам да крадеш в неделя,
когато за тая работа съществуват —
понеделник, вторник, сряда, четвъртък,
петък и събота.
Как не те е срам да изневеряваш на жена си
в неделя,
когато за тая работа съществуват —
понеделник, вторник, сряда, четвъртък,
петък и събота.*

Междувременно Музикалният тръст се залови за някакви непонятни манипулации. По време на дългия път от овчицата към джаза грамофонът загуби своята фуния. Но в Музтръста дълго не

можаха да привикнат с изчезването на този чуден придатък. Там очевидно считаха, че точно грамофонът с ужасната ламаринена фуния е идеологически издържан инструмент, достоен да бъде изработван в съветските фабрики; а грамофонът-куфар — това е символ на разложение, битово загниване и даже на потъване в дребнобуржоазното бласто. И поради това грамофонът без фуния дълго беше под подозрение.

Собствено казано, пропастта между хубавия портативен грамофон и съветската общественост се създаде неслучайно. Изкопаха я младите суинги.

Докато обществеността яростно дискутираше въпросите на театъра, литературата и киното в разни конференц-зали, докато уточняваха кой е похитил три такта от песничката „Пей, лястовичке, пей“, докато горещо спореха какви филми трябва да се правят — хубави или лоши — и колко крачки назад е направил Камерният театър, суингите завладяха грамофона.

Тия млади хора с широки люлякови панталони и дамски барети с колосален труд се снабдиха с чужбински грамофони и поклащайки бедра, се впуснаха в танц. По къщите под копринените абажури замяукаха и засвирукаха немски и американски джазови изпълнения. Беше страхотен рев.

„Колко е прекрасна тя, когато пресича улицата“ — стенеха грамофоните.

„Нямам си бейби“ — оплакваше се морен глас.

„Август, къде са косите ти?“

Като погледна към грамофона, обществеността можа само да ахне.

Оглушали от хриптенето на саксофоните, от писъка на някакви си особени свирки и от тропота на гумени подметки, даже и умните се смутиха. Грамофонът-куфар беше компрометиран. И Музтръстът се възползува от смущението и с нови сили се хвърли да произвежда тромави еснафски грамофони с шарени фунии.

Подир тия древни машини сред масите се промъкваше и съответният древен репертоар, който според мнението на „познавачите на пазара“ трябваше да се противопостави на развращаващото влияние на фокстрота.

Имаше голям избор на плочи.

Той беше примерно следният:

„Марш“ от Буланже, соло на тубафон.

„Горска мелница“ — селска картинка в изпълнение на духов оркестър, с имитация на кукувица, пеене на петел и ромолене на ручейчета.

„От бутилка вино глава не боли“ — старинна руска песен в изпълнение на оркестър от великодържавни инструменти.

„А който нищо не пие, свят му се вие“ — старинна руска песен.

Разбира се, и по-високите изисквания биваха удовлетворени. Продаваха се плочи със солови арии, симфонична музика, квартети — изобщо не беше забравен любителят на музиката.

А сега да дадем думата на любителя.

Веднъж той си купи четири плочи от магазина на Музтръста на улица Тверска.

На едната имаше етикетче „Риголето“, ария на Херцога“. Но тази плоча, кой знае защо, свиреше „Тоска“, ария на Каварадоси“. От другата страна имаше етикетче „Тоска“, ария на Каварадоси“. По щастливо стечение на обстоятелствата на тая страна се оказа арията на херцога от „Риголето“.

Втората плоча съобщаваше: „Бохеми“, музика от Леонкавало“. С това нововъведение на Музтръста не е възможно да се примирим — „Бохеми“ е от Пучини, а не от Леонкавало.

При третата плоча Музтръстът се е отказал от руския език. Преминал е на италиански. Но не е изоставил навика си да греши. Вместо „Ла донна е мобиле“ там пише „Ла донна е нобиле“. Написано е просто по инерция. „Нобиле“ — това е нещо известно, това е генералът, когото спасяваха, а, виж, „мобиле“ — това е тъмна работа, чисто италианска.

На четвъртата плоча етикетчето беше в ред, но самата плоча не свиреше. Чувахе се само свистене и някакви въздишки.

Авторът е слушал на плоча и увертюрата на „Спящата красавица“, в чиято музика се втурваше чук. Чукаха някъде близо до студиото. Очевидно Музтръстът си е преустройвал работата, като за целта е издигал нова шперплатова преграда.

Обществеността отново ахна.

Необходимо беше срочно да се издискутира въпросът:

Какво е по-хубаво: грамофонът с фуния и с „Горска мелница“ или грамофонът без фуния, но с чарлстона „Нямам си бейби“?

Имаше върху какво да се размишлява.

И внезапно стана ясно, че най-хубаво е — грамофон без фуния, без „Горска мелница“ и без „Нямам си бейби“. Оказа се, че е нужен хубав, съвременен лек грамофон с хубава съвременна плоча.

И тази мисъл е толкова актуална, че трябва да се запише на плоча в изпълнение на Качалов и да се разпространи сред потребителите.

Като начало на нова грамофонна ера това ще бъде много добре.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.